

ОРГАНІЗАЦІЯ КОНТРОЛІНГУ РИЗИКІВ В ГОСПОДАРСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Прискорення темпів змін в господарському середовищі функціонування вітчизняних підприємств викликає ряд загроз, пов'язаних із небезпекою зниження основних фінансово-економічних показників діяльності. Така ситуація унеможлиблює якісне планування майбутніх періодів господарювання і супроводжується невиправданим з позиції економічних критеріїв зростанням непродуктивних витрат підприємства на «боротьбу» із факторами невизначеності та ризику. У цих умовах нагальним завданням є створення дієвих систем виявлення, попередження та зменшення прояву ризиків в господарській діяльності підприємств на основі поєднання інструментів стратегічного та оперативного менеджменту, що дозволить у системному вимірі здійснити інформаційно-аналітичну підтримку реалізації управлінських рішень, спрямованих на покращення фінансово-економічних показників діяльності.

Таким сучасним інструментом на сьогодні є концепція контролінгу, яка доповнює систему загального управління підприємством і орієнтована на координацію управлінських рішень, що приймаються на різних рівнях управління шляхом наскрізного охоплення всіх параметрів господарської діяльності – техніко-технологічних, соціальних, фінансово-економічних, екологічних. При цьому забезпечується зв'язок параметрів діяльності підприємства із станом зовнішнього середовища господарювання на момент прийняття рішень. Проблема розвинення контролінгу на підприємства досліджується рядом вчених-економістів [1-2]. Високо оцінюючи їх внесок слід зауважити, що уточнення вимагають питання удосконалення інструментарію контролінгу ризиків в господарській діяльності підприємства, що дозволить знизити витрати підприємства та забезпечити зростання основних фінансово-економічних та інших показників господарювання.

Для удосконалення інструментарію контролінгу ризиків в господарській діяльності підприємства необхідним є уточнення його змісту. Контролінг ризиків в господарській діяльності включає дві складові – управлінську та функціональну. Управлінська складова контролінгу ризиків проявляється у плануванні, контролю та регулювання ризиків, що супроводжують господарську діяльність підприємства. Основним інструментом є комплексний аналіз

досягнутих показників фінансового стану та фінансових результатів з їх подальшим прогнозуванням за різними сценаріями виникнення ризику. Залежно від результатів моделювання вірогідних сценаріїв розвитку стає можливим прийняття обґрунтованих управлінських рішень, що забезпечуватимуть попередження або зниження негативних проявів ризику.

Зміст функціональної складової полягає у формуванні ефективної політики управління ризиками, заснованої на ідеї оптимізації бізнес-процесів, головним критерієм якої є досягнення паритету між забезпеченням бажаних темпів зростання фінансово-економічних показників і рівнем зміни ризиків при прийнятті відповідних управлінських рішень. Основним інструментом є своєчасне забезпечення центрів відповідальності інформацією про припустимий та досягнутий рівень ризиків із отриманням зворотної інформації про наявні та можливі зміни у результатах діяльності окремих центрів і підприємства в цілому.

Ідентифікація прояву ризиків в господарській діяльності підприємства може бути заснована на ряді показників, до яких відносять рівень фінансового важелю, доходність фінансових активів тощо. Виходячи зі змісту даних показників можна зробити висновок, що зазначені показники дозволяють здійснити контролінг фінансових ризиків, проте не завжди дозволяють виявити прояви ризиків в інших сферах господарювання – технічній, соціальній, екологічній. Тому більш придатним для цілей контролінгу ризиків на всіх ланках господарської діяльності підприємства слід вважати показник грошового потоку (Cash Flow at Risk), розрахунок якого дозволяє оцінити величину недоотриманого економічного ефекту внаслідок настання ситуації ризику із заданим значенням імовірності. Іншим показником, придатним для здійснення контролю ризиків, можна вважати показник втраченої вартості підприємства при настанні ситуації ризику із заданим значенням імовірності (Value at Risk). Розглянуті показники становлять методичну основу здійснення контролінгу ризиків в господарській діяльності підприємства і дозволяють вибрати напрями підвищення ефективності з урахуванням можливих змін у внутрішньому та зовнішньому середовищі.

1. Карлова Н. П. Риск-контролінг в системі забезпечення фінансової безпеки підприємства / Н. П. Карлова // Економіка і організація управління. – 2011. – № 1 (9) – С. 34-43.

2. Орлов А.И. Современное состояние контроллинга рисков / А.И. Орлов // Научный журнал КубГАУ. – 2014. – №98 (04). – С. 1-34.

Маркетинг інновацій і інновації в маркетингу: збірник тез доповідей
VIII Міжнародної науково-практичної конференції, 25-26 вересня 2014
року. – Суми : ТОВ "ДД "Папірус", 2014. - С. 126-128.